

BRZO+

13 mei 2014

Monitor

Naleving en handhaving
BRZO-bedrijven 2013

Colofon

Bureau BRZO+
postbus 93144
2509 AC Den Haag

www.brzoplus.nl
BureauBRZO@rws.nl

Status: definitief

Den Haag, 13 mei 2014

Samenvatting

Aanleiding

Nederland heeft bedrijven met majeure veiligheidsrisico's voor werknemers en omgeving. Er is een toenemende belangstelling voor de prestaties van deze bedrijven en de taakuitvoering van de overheden bij deze bedrijven. De aandacht richt zich vooral op bedrijven met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen die op grond hiervan onder de werkingssfeer van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (BRZO'99) vallen. Dit besluit verplicht bedrijven om de juiste veiligheidsmaatregelen te treffen en te zorgen dat deze maatregelen betrouwbaar blijven. Gespecialiseerde inspectieteams controleren de bedrijven op naleving van het besluit.

Voormalig staatssecretaris Atsma heeft, mede namens de bewindspersonen De Krom en Opstelten, het programma LAT Risicobeheersing Bedrijven gevraagd om de verantwoordelijke ministeries jaarlijks te rapporteren over de naleving door en handhaving bij alle BRZO-bedrijven. Per 1 januari 2014 is LAT Risicobeheersing Bedrijven overgegaan in BRZO+. BRZO+ geeft met onderliggend rapport over het jaar 2013 invulling aan dit verzoek. Deze rapportage zal als bijlage bij de Staat van de Veiligheid aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Scope

Het monitoringsonderzoek betreft alle bedrijven die in 2013 op naleving van het BRZO'99 zijn geïnspecteerd. Een deel van de BRZO-inspecties is gecombineerd uitgevoerd met inspecties in het kader van overige wetgeving. Van de uitgevoerde inspecties zijn de bevindingen en hierop ingezette handavingsacties op landelijke schaal bijeen gebracht. Aan de hand van deze informatie is een actueel beeld van de naleving en handhaving gegeven. Het jaar van monitoring is niet gelijk aan het kalenderjaar. Om een eenduidig vergelijk te maken over een twaalfmaandsperiode met voorgaande jaren (start monitoring op 1 maart) is als peildatum 1 maart 2014 gehanteerd.

Conclusies

De monitor 2013 laat, in vergelijking met de monitor van 2012, meer overtredingen zien. Een paar significante verschillen die hierin opvallen zijn:

1. De themagerichte inspectie op de PGS 29 (opslag brandbare vloeistoffen in verticale tanks) komt duidelijk tot uiting in de cijfers. Van de in totaal 1880 beoordelingen waren er 522 (27%) gericht op PGS 29. In 2012 waren dit er nog 134 (8%).
2. De naleving van de in totaal 363 geïnspecteerde bedrijven scoort slechter dan in 2012. Bij 36% van de geïnspecteerde bedrijven zijn geen overtredingen geconstateerd tegenover 43% in 2012.

Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Meer geconstateerde overtredingen op PGS29 (25% ten opzichte van het totaal aantal overtredingen, terwijl dit in 2012 nog 16% was), dit is terug te voeren op het inspectieproject tankopslag.
- Meer geconstateerde overtredingen op Wabo/milieu (8% ten opzichte van het totaal aantal overtredingen, terwijl dit in 2012 nog 3% was).

3. Bij 177 bedrijven (49%) zijn de overtredingen op 1 maart 2014 nog niet geheel opgeheven. Het totaal aantal geconstateerde overtredingen is ten opzichte van 2012 toegenomen (1097 in 2013 tegenover 871 in 2012). Deze overtredingen zijn geconstateerd bij een groter percentage van de bedrijven dan in 2012. Dat betekent dat in totaal 65% van de bedrijven in meer of mindere mate de artikelen van de BRZO heeft overtreden in 2013, ten opzichte van 57% in 2012. Een mogelijke reden hiervoor is dat door de themagerichte inspecties op PGS 29 er meer overtredingen op dit aspect zijn geconstateerd in vergelijking met reguliere inspecties. Inspectiediensten zijn strikter gaan controleren en constateren daardoor meer overtredingen.

4. Het aantal overtredingen waartegen op 1 maart 2014 nog niet is opgetreden is 16%. Dat is een groter aandeel dan de 8% op 1 maart 2013.

In deze monitoringsrapportage is een aanzet gemaakt om ook de ernst van de overtreding in te schatten. Een voorzichtige duiding laat zien dat minder dan 1% van de 1097 vastgestelde overtredingen (bron: tabel 7) als zeer ernstig is aangemerkt (categorie 1), 44% van de overtredingen viel in categorie 2 (verhoogde dreiging zwaar ongeval, maar niet onmiddellijk) en 55% van de overtredingen is aan te merken als categorie 3 (zeer geringe dreiging zwaar ongeval).

Tegen alle overtredingen in categorie 1 is adequaat opgetreden waardoor de onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval is weggenomen. In geval van een verhoogde dreiging, niet zijnde onmiddellijk (categorie 2), is in 44% van de gevallen de overtreding opgeheven. In 4% van de overtredingen categorie 2 (dit betreft 19 overtredingen) zijn verzwaarde handhavingsacties ingezet omdat de overtreding niet tijdig was opgeheven.

Bij de categorie 3 overtredingen bleken verzwaarde handhavingsacties nodig bij 0,4% (2 overtredingen).

Het naleefgedrag op zich is niet maatgevend voor de veiligheid van het bedrijf. Desondanks duiden overtredingen op onvoldoende borging van het beheersen van de risico's. Van de betrokken bedrijven en overheden worden de nodige inspanningen verlangd om de prestaties te verbeteren.

De conclusies zijn gebaseerd op de in de Gemeenschappelijke Inspectieruimte (GIR) gerapporteerde inspectieresultaten. De resultaten van de monitoringsrapportage 2012 zijn ter vergelijking in het rapport ernaast gezet.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Van Landelijke Aanpak Toezicht Risicobeheersing Bedrijven naar BRZO+	6
1.3 Besluit risico's zware ongevallen 1999	7
1.4 Landelijke afspraken toezicht op BRZO-bedrijven	7
1.5 Leeswijzer.....	8
2. Aanpak	9
2.1 Reikwijdte	9
2.2 Werkwijze	9
2.3 Beperkingen	9
3. Gegevens algemeen	11
3.1 Aantal BRZO-bedrijven: typering bedrijvigheid	11
3.2 VR- en PBZO-bedrijven.....	12
3.3 Aantal inspecties	12
3.4 Beoordelingen van het veiligheidsbeheerssysteem (VBS).....	13
4. Naleving van het BRZO'99	16
4.1 Inleiding.....	16
4.2 Naleving door de bedrijven in 2013.....	16
4.3 Onderwerpen waarop overtredingen zijn vastgesteld	17
4.4 Openstaande overtredingen uit 2012.....	18
5. Handhaving door het bevoegd gezag	20
5.1 Inleiding.....	20
5.2 Aanschrijven van het bedrijf	20
5.3 Ernst van de overtredingen.....	21
5.4 Hersteltermijnen	22
5.5 Status overtredingen op 1 maart 2014	23
5.6 Opvolging niet opgeheven overtredingen	25
6. Resultaten op bedrijfsniveau	26
7. Conclusies	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De afgelopen jaren is de samenwerking tussen de BRZO-toezichthouders vooral gericht geweest op landelijke programmering, het één loketmodel en het uitvoeren van gezamenlijke inspecties op basis van de landelijke uniforme inspectiemethodiek”.

Mede door de gebeurtenissen bij Chemie-Pack en Odfjell is het hervormingsproces van het toezicht versneld op gang gekomen.

Voormalig staatssecretaris Atsma heeft in 2011, mede namens de bewindspersonen De Krom en Opstelten, het programma Landelijke Aanpak Toezicht Risicobeheersing Bedrijven (LAT-RB) gevraagd om jaarlijks te rapporteren aan de verantwoordelijke ministeries over de naleving door en handhaving bij alle BRZO-bedrijven. Deze taak is in 2014 overgenomen door BRZO+. Op basis van de jaarlijkse rapportage moet een actueel beeld ontstaan van de naleving van het BRZO'99 bij alle BRZO-bedrijven en het hieraan verbonden overheidsoptreden. BRZO+ geeft met onderliggend rapport over het jaar 2013 invulling aan dit verzoek. Deze rapportage zal als bijlage bij de Staat van de Veiligheid aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

1.2 Van Landelijke Aanpak Toezicht Risicobeheersing Bedrijven naar BRZO+

Een belangrijke fase in de organisatorische ontwikkeling van de BRZO-inspecties is de overgang per 1 januari 2014 van het LAT-RB naar BRZO+.

Met BRZO+ wordt een belangrijke impuls gegeven aan de verdere kwaliteitsverbetering van het toezicht op risicovolle bedrijven. De scope van de samenwerking in het programma BRZO+ is nadrukkelijk breder dan alleen de uitvoering van het BRZO'99. De samenwerking en de landelijke afstemming omvat: het volledige pakket van de Wabo Vergunningverlening-, Toezicht-, en handhavingstaken (VTH-taken) en taken op het gebied van arbeidsomstandigheden bij BRZO-bedrijven en bedrijven die behoren tot categorie 4 van de Richtlijn industriële emissies (Rie). Dit voor zover partijen daar direct of indirect een wettelijke c.q. gemandateerde taak in hebben.

Waar het voorheen binnen LAT-RB draaide om afstemming tussen de uitvoerende instanties, zal het nu gaan om aansturen en programmeren van de BRZO-inspecties. Dit leidt tot intensievere samenwerking doordat de toezichthouders in het kader van BRZO+ met elkaar en in afstemming met de overige relevante partijen de samenwerking in het toezicht en de handhaving verder zullen verbeteren en uitwerken. Ook nieuw is dat BRZO+ niet alleen gaat over uniformiteit voor BRZO-toezicht, maar ook voor vergunningverlening aan bedrijven. Dit moet medio 2014 resulteren in slagvaardig, samenwerkend en transparant toezicht. Aspecten als onaangekondigde inspecties en onderscheid in ernst van overtredingen zullen in 2014 nadere aandacht krijgen.

De integraliteit van het toezicht op de BRZO-bedrijven vormt op het bovenstaande een substantiële bijdrage. Hiervan is het grote doel om de veiligheid voor personeel en omgeving te vergroten. Dit is vormgegeven via gezamenlijke:

- inspectieplanningen;
- inspecties;
- handhavingsstrategie;
- inspectieruimte.

De toezichthouders leggen de bevindingen uit inspecties vast in een hiervoor specifiek ontwikkelde online inspectiedatabase, de "Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte" (GIR).

Daarnaast is er een nieuwe BRZO+ overlegstructuur ingericht waarin alle toezichthouders, het OM, de bestuurders en de betrokken bewindspersonen participeren.

In 2014 krijgt de veranderende organisatiestructuur vorm. Het jaarlijks monitoren van de uitvoering wordt voortgezet binnen het programma BRZO+.

De BRZO+partners hebben een notitie opgesteld waarin ze hun samenwerking beschrijven: "Landelijke uitvoering van VTH taken bij BRZO-bedrijven, van afstemming naar aansturing" (ambtelijk voorstel van 19 november 2013).

1.3 Besluit risico's zware ongevallen 1999

Bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en deze in opslag hebben vallen onder de werking van het BRZO'99. Het BRZO'99 vloeit voort uit de implementatie van de Europese Seveso II-richtlijn gericht op het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Het BRZO'99 stelt strenge veiligheidseisen aan de meest risicovolle bedrijven van Nederland.

De hoeveelheid en aard van gevaarlijke stoffen bepalen de verplichtingen waar bedrijven volgens het BRZO'99 aan moeten voldoen. Het besluit kent twee categorieën.

1. Bedrijven die alleen de lage drempelwaarde overschrijden worden als *Pbzo-bedrijf* aangemerkt.

Deze bedrijven moeten alle maatregelen treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken, een Preventiebeleid Zware Ongevallen (PBZO) opstellen en voor de uitvoering en bepaling daarvan een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) implementeren.

2. Bedrijven die tevens de hoge drempelwaarde overschrijden worden aangemerkt als *VR-bedrijf*

Deze bedrijven moeten, naast de hierboven genoemde verplichtingen, een veiligheidsrapport (VR) indienen waarmee wordt aangetoond dat de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen in orde zijn.

1.4 Landelijke afspraken toezicht op BRZO-bedrijven

Bij het toezicht op het BRZO'99 zijn specialistische inspecteurs van vier overheden betrokken: het bevoegd gezag Wet veiligheidregio's (Wvr), de Inspectie SZW directie Major Hazard Control, het bevoegd gezag Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Waterkwaliteitsbeheerders (Rijkswaterstaat en Waterschappen). In dit rapport worden de betreffende instanties aangeduid als 'het bevoegd gezag'. Het bevoegd gezag Wabo kan bij een gemeente of een provincie zijn belegd. De uitvoering van de Wabo taken voor het BRZO'99 (zowel van gemeente als van provincie) gebeurt door de omgevingsdiensten. Deze omgevingsdiensten laten zich ten aanzien van de milieurisico's van onvoorzien lozingen, adviseren door de waterkwaliteitsbeheerder (Rijkswaterstaat), zoals dit is vastgesteld in artikel 15, lid 4 van het BRZO'99. In 2014 zal hier voor de indirecte lozingen ook het Waterschap in worden betrokken welke nauw samenwerkt met Rijkswaterstaat. Beide adviesorganen maken onderdeel uit van het inspectieteam.

Gezamenlijk vormen de inspecteurs één inspectieteam. Het team werkt samen in de voorbereiding, uitvoering en afronding van de inspectie volgens een landelijke uniforme inspectiemethodiek. De afspraken en werkprocessen zijn vastgelegd in de *Werkwijzer BRZO II* van LAT RB. Deze werkwijzer betreft een uitwerking van de wettelijke taken. Alle betrokken uitvoerende overheden hebben zich gecommitteerd aan de *Werkwijzer BRZO II*.

Er is sprake van een vergaande samenwerking tussen de verschillende overheden in de BRZO-uitvoering. Tot voor kort richtte deze samenwerking zich alleen op het toezicht. Afgelopen jaren is

gewerkt aan een landelijke handhavingstrategie voor het BRZO'99. Deze handhavingstrategie is eind 2013 vastgesteld en wordt nu in de werkwijze van de uitvoerende overheden geïmplementeerd. Hiermee wordt een landelijk kader geboden om uniform en adequaat sanctionerend op te treden tegen overtredingen van het BRZO'99.

De uitvoerende overheden registreren de inspectie-informatie in een gezamenlijke online inspectiedatabase: de Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR). Doordat de GIR de gegevens van de inspecties op alle BRZO -bedrijven en de hieruit voortkomende opvolgingsacties door het bevoegd gezag bevat, vormt deze database een belangrijke landelijke bron van informatie over de naleving door en handhaving bij BRZO-bedrijven.

1.5 Themagerichte verdiepingsinspectie PGS 29

In 2013 is een verdiepingsgericht inspectieproject PGS 29 uitgevoerd. PGS 29 gaat over de grootschalige opslag van brandbare vloeistoffen in verticale atmosferische tanks. De verwachting is dat door deze themagerichte inspecties meer overtredingen worden geconstateerd op dit aspect. In deze monitor zijn deze themagerichte inspecties duidelijk terug te vinden. Over het inspectieproject PGS 29 is daarnaast een apart rapport verschenen wat als bijlage bij de Staat van de Veiligheid zal worden gepubliceerd.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de reikwijdte en de aanpak van de monitor. De resultaten van deze monitoring zijn weergegeven in de hoofdstukken 3 (algemene gegevens), 4 (naleving van het BRZO'99) en 5 (handhaving door het bevoegd gezag). Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de resultaten op bedrijfsniveau. Het rapport eindigt met conclusies in hoofdstuk 7. Begrippen en afkortingen zijn te vinden in de bijlage bij dit rapport.

2. Aanpak

2.1 Reikwijdte

De monitor van BRZO+ richt zich op alle BRZO-bedrijven die in 2013 op naleving van het BRZO'99 zijn geïnspecteerd. Dit betreft de inspecties waarvan het inspectiebezoek in het kalenderjaar van 2013 heeft plaatsgevonden. Sommige bedrijven zijn meerdere malen geïnspecteerd als eerdere bevindingen daar aanleiding toe gaven of als dit vanwege een thematische aanpak gepland was (zoals de BRZO-inspecties in het kader van PGS29). Bij een deel van de BRZO-inspecties is tegelijkertijd met de BRZO-inspectie ook gecontroleerd op andere wetgeving. Dit betreft in de meeste gevallen het toezicht vanuit dezelfde werkvelden, namelijk milieu, arbeidsomstandigheden, waterkwaliteit en rampenbestrijding. Van de resultaten van zo'n gecombineerde inspectie wordt één integraal inspectierapport opgesteld en in GIR vastgelegd. Om de naleving van het BRZO'99 in beeld te kunnen brengen zijn alle in de inspecties geconstateerde overtredingen geïnventariseerd. Daarin is een selectie gemaakt van de overtredingen op het BRZO'99 inclusief de overtredingen die juridisch zijn opgehangen aan de onderliggende wetten maar aan het BRZO'99 zijn gerelateerd of direct verband houden met het werken met gevaarlijke stoffen in het bedrijf. De overtredingen die geen relatie hebben met het veiligheidshandelen van het bedrijf, zijn niet opgenomen.

2.2 Werkwijze

Deze rapportage is gebaseerd op gegevens zoals die in de GIR zijn geregistreerd. Daarnaast is gebruik gemaakt van de informatie die beschikbaar is bij de bevoegde gezagen. Aan de hand van de inspectierapporten zoals deze op 1 maart 2014 beschikbaar waren in de GIR zijn de overtredingen en de hierop ingezette handhaving in kaart gebracht. Per overtreding is beoordeeld of deze op 1 maart 2014 was opgeheven of niet. Hiervoor is het oordeel van de uitvoerende overheden gevolgd. Overtredingen die vanwege een ingebrachte zienswijze van het bedrijf of op grond van een andere reden zijn ingetrokken, zijn niet als overtreding meegeteld.

Voor de totstandkoming van dit rapport zijn geen aanvullende checks uitgevoerd bij de bedrijven zelf. Het is het derde jaar dat de naleving en handhaving op landelijke schaal in beeld wordt gebracht. De resultaten van 2013 zijn waar mogelijk gespiegeld aan de resultaten uit de monitor van 2012 en 2011. In het rapport is dit zichtbaar gemaakt door de tabellen met gegevens uit 2012 en 2011 een grijze arcering te geven. Deze vergelijking voorziet niet in het voorspellen van een trendanalyse. Hiervoor zijn over een langere en vergelijkbare periode gegevens nodig, waarmee statistisch betrouwbare trends kunnen worden geanalyseerd.

De monitor is uitgevoerd door het Bureau BRZO+ met medewerking van de werkgroep monitoring en onder verantwoordelijkheid van BRZO+. De inventarisatie is uitgevoerd in de periode maart en april 2014, met als peildatum 1 maart 2014.

2.3 Beperkingen

Tijdens een BRZO-inspectie, al dan niet gecombineerd met een inspectie op overige wetgeving, wordt een bedrijf op specifieke onderdelen doorgelicht.

De inspectierapporten geven de situatie weer van het moment tijdens de inspectie op dat betreffende onderdeel en reiken niet verder dan dat. De hieruit volgende resultaten geven dus geen volledig beeld weer van het veiligheidshandelen van het bedrijf.

Handhavingstrajecten kennen een gefaseerde opbouw, waar een zekere doorlooptijd aan verbonden is. Deze trajecten kunnen zich op het moment van de peildatum in verschillende fasen bevinden.

Zeker voor de inspecties die aan het eind van 2013 zijn uitgevoerd kan dit betekenen dat het handhavingstraject op de peildatum 1 maart 2014 net of zelfs nog niet is opgestart. In de monitor van 2013 is de peildatum van 1 maart 2014 gehanteerd, dit maakt het vergelijken van de handhavingsgegevens mogelijk.

3. Gegevens algemeen

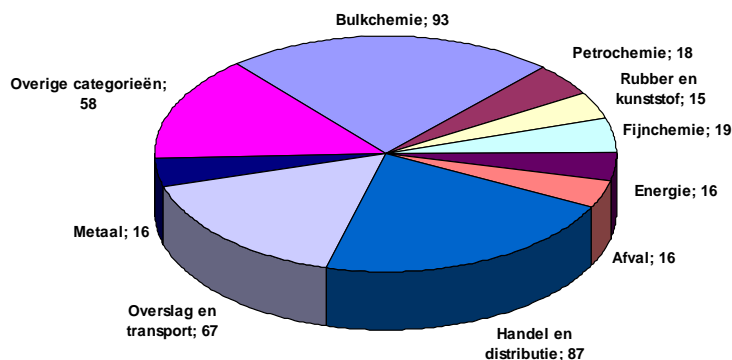
3.1 Aantal BRZO-bedrijven: typering bedrijvigheid

In tabel 1 is het totaal aantal actieve BRZO-bedrijven weergegeven, met een verdeling naar de aard van de bedrijvigheid. Het aantal actieve BRZO-bedrijven, gepeild op 1 maart 2014, is 405¹.

Tabel 1: Aantal BRZO-bedrijven gepeild in 2013 en 2014 met indeling naar bedrijvigheid

Bedrijvigheid (Mars codering)	Aantal BRZO-bedrijven gepeild op 1 maart 2014	Aantal BRZO-bedrijven gepeild op 1 maart 2013
01 General Chemicals manufacture (Bulkchemie)	93	91
02 Petrochemical, refining and processing (Petrochemie)	18	15
03 Plastics and rubber manufacture (Rubber en kunststof)	15	15
04 Pesticides, pharmaceuticals and other fine chemicals (Fijnchemie)	19	16
05 Power supply and distribution (Energie)	16	16
07 Waste treatment and disposal (Afval)	16	12
08 Wholesale and retail storage and distribution (Handel en distributie)	87	79
09 Handling and transportation centers (Overslag en transport)	67	63
11 Metal refining and processing (Metaal)	16	9
Other (Overig)	58	50
Ongecodeerd	0	45
Totaal	405	411

Figuur 1: Aantal BRZO-bedrijven met indeling naar bedrijvigheid in 2013.

Het beeld in figuur 1 komt redelijk overeen met het beeld van het bedrijvenbestand zoals dat in het voorgaande jaar is gepeild (2012: 411 BRZO-bedrijven). Inmiddels zijn alle bedrijven ingedeeld naar de aard van de bedrijvigheid waar dat vorig jaar nog niet het geval was.

Het aantal actieve BRZO-bedrijven kan in de loop der tijd enigszins fluctueren. De hoeveelheid gevaarlijke stoffen bepaalt of een bedrijf al dan niet onder de werkingssfeer van het BRZO'99 valt. De

¹ Dit is exclusief enkele ondergrondse gasopslaglocaties die per maart 2012 onder de werking van het BRZO zijn komen te vallen.

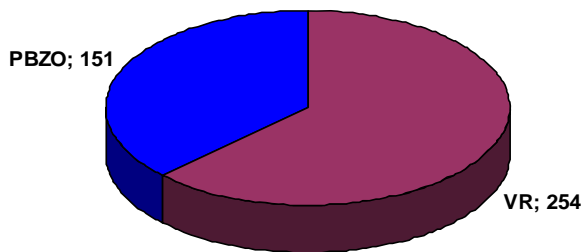
vergunde capaciteit is daarbij doorslaggevend. Door wijzigingen in de bedrijfsvoering kan de capaciteit onder of boven de drempelwaarde(n) komen te vallen. Ook de oprichting van bedrijven het bedrijven die stoppen draagt bij aan fluctuaties in de aantallen. Dit verklaart de verandering in het aantal BRZO bedrijven. De bandbreedte waarbinnen het totaal aantal BRZO-bedrijven fluctueert is beperkt (minder dan 10 bedrijven).

3.2 VR- en PBZO-bedrijven

BRZO-bedrijven worden in twee categorieën ingedeeld. Dit zijn PBZO-bedrijven (bedrijven die alleen de lage drempelwaarde van het BRZO '99 overschrijden) en VR-bedrijven (bedrijven die de hoge drempelwaarde van het BRZO '99 overschrijden).

Van de 405 BRZO-bedrijven, gepeild op 1 maart 2014, vallen 151 bedrijven (37%) in de categorie PBZO-bedrijf en 254 (63%) in de categorie VR-bedrijf. Zie figuur 2.

Figuur 2: Aantal PBZO-bedrijven en VR-bedrijven

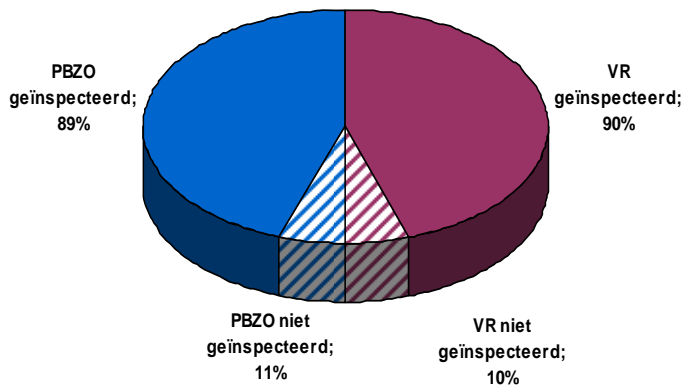
3.3 Aantal inspecties

Jaarlijks stellen de inspectiepartners in regionaal verband een gezamenlijke inspectieplanning op. De betreffende bedrijven worden doorgaans vooraf op de hoogte gesteld van de inspectie, tenzij er sprake is van een onaangekondigde inspectie. In 2013 zijn bij 363 van de in totaal 405 BRZO-bedrijven inspecties uitgevoerd. Van de VR-plichtige bedrijven is 90% geïnspecteerd, van de PBZO-bedrijven is 89% geïnspecteerd. Dit is ongeveer gelijk aan 2012. In onderstaande tabel 2 en figuur 3 is dat weergegeven.

Tabel 2: Aantal en percentage geïnspecteerde bedrijven in 2013

Type bedrijf	Aantal bedrijven	Aantal bedrijven geïnspecteerd in 2013	Percentage bedrijven geïnspecteerd in 2013	Percentage bedrijven geïnspecteerd in 2012	Percentage bedrijven geïnspecteerd in 2011
VR	254	229	90%	90%	82%
PBZO	151	134	89%	88%	86%
Totaal	405	363	90%	89%	84%

Figuur 3: Aantal VR-bedrijven en PBZO-bedrijven in 2013 geïnspecteerd (procentuele verdeling) vergeleken met 2012

Het BRZO'99 geeft aan dat VR-bedrijven tenminste eenmaal per jaar worden geïnspecteerd tenzij een afwijkend inspectieprogramma is vastgesteld op grond van een systematische evaluatie van de risico's. Het besluit stelt geen eisen ten aanzien van de inspectiefrequentie van PBZO-bedrijven. Landelijk is afgesproken om deze lijn zowel voor de VR-plichtige bedrijven als PBZO-bedrijven te hanteren. Een landelijk hulpmiddel, het toezichtmodel BRZO, wordt gebruikt om de inspectie-inzet per bedrijf vast te stellen. De keuze om wel of niet te inspecteren wordt door de inspectieteams gebaseerd op de evaluatie van de risico's van het bedrijf en het naleefgedrag van voorgaande jaren.

BRZO-inspecties vinden zowel aangekondigd als niet aangekondigd plaats. Een groot deel is aangekondigde inspecties zodat het bedrijf de voor de controle benodigde administratie kan voorbereiden en de inspectie efficiënter kan verlopen. Inspectieteams plannen voor zichzelf ook altijd een aantal onaangekondigde inspecties in. Dit kan zijn dat ze zonder aankondiging bij het bedrijf langs gaan, maar het kan ook gebeuren dat ze tijdens een aangekondigde inspectie op andere onderdelen in het bedrijf gaan controleren of nog een extra dag komen inspecteren. Onaangekondigde inspecties kunnen ook buiten kantooruren plaatsvinden als dat bijvoorbeeld op grond van klachten, herhaaldelijke nalatigheid of specifieke handhavingsszaken noodzakelijk wordt geacht. Ook hercontroles worden vaker onaangekondigd uitgevoerd. In de GIR wordt niet geregistreerd of een inspectie (gedeeltelijk) onaangekondigd was, daarom zijn er geen aantallen opgenomen.

Daarnaast zijn meer inspecties themagericht (in het bijzonder de milieurisicoanalyse "MRA") en verdiepingsgericht (PGS29) opgezet. De verdiepingsgerichte inspectie betreft onder meer de inspecties gericht op de opslag van vloeibare brandstoffen in cilindrische bovengrondse tanks. Dergelijke tanks vallen onder de PGS29-richtlijn, die veiligheidseisen stelt aan het veilig gebruik ervan. In april 2014 is een inspectieproject bij BRZO-bedrijven met opslagtanks, die vallen onder de PGS29-richtlijn, afgerond. Binnen dit project werd specifiek gekeken naar de mate waarin bedrijven voldoen aan de veiligheidseisen die aan dergelijke tanks worden gesteld. De resultaten van dat onderzoek zijn voorzien als bijlage bij de Staat van de Veiligheid. De themagerichte inspecties op de MRA bestaan uit inspecties op de compartimenten water, bodem, lucht, en geluid. Voor de directe en indirecte lozingen zijn de waterkwaliteitsbeheerders aangewezen als wettelijk adviseur voor het Wabo bevoegd gezag en maken om die reden deel uit van het inspectieteam.

3.4 Beoordelingen van het veiligheidsbeheerssysteem (VBS)

Alle BRZO-bedrijven zijn verplicht een goed functionerend veiligheidsbeheerssysteem te hebben. Het systeem moet borgen dat de kans op een ongeval, als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, en de mogelijke gevolgen daarvan zoveel mogelijk worden beperkt. Naast de fysieke

inspecties aan installaties bij de bedrijven is het inspecteren van het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem (VBS) een essentieel onderdeel van BRZO-inspecties. Het VBS bestaat uit acht vaste elementen van a t/m h. Naast het VBS, kan op andere thema's worden geïnspecteerd, zoals MRA (milieurisicoanalyse), ATEX (bescherming voor explosiegevaar), stoffenlijst, brandveiligheid, tankopslag, etcetera. In 2013 zijn 1880 beoordelingen op VBS-elementen en andere thema's uitgevoerd. In tabel 3 is te zien hoe de verdeling is over de VBS-elementen en de andere thema's.

Tabel 3: Aantal beoordelingen op VBS-elementen en overige thema's in 2013 (2012 en 2011)

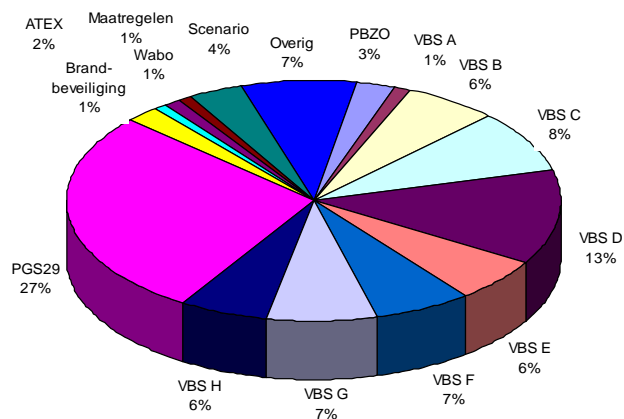
VBS-element	Aantal beoordelingen 2013	%	Aantal beoordelingen 2012	%	Aantal beoordelingen 2011	%
PBZO (preventiebeleid)	49	3%	62	4%	84	5%
VBS-a: Preventiebeleid en het algemene beheerssysteem	20	1%	31	2%	45	3%
VBS-b: Organisatie en de werknemers	116	6%	116	7%	137	8%
VBS-c: Identificatie van de gevaren en de beoordeling van de risico's van zware ongevallen	152	8%	168	10%	198	12%
VBS-d: Beheersing van de uitvoering	242	13%	240	14%	262	15%
VBS-e: Wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen	108	6%	139	8%	178	10%
VBS-f: Planning voor noodsituaties	125	7%	137	8%	176	10%
VBS-g: Toezicht op de prestaties	134	7%	129	8%	183	11%
VBS-h: Audits en beoordeling	109	6%	155	9%	144	8%
Opslag PGS29 (brandstoffen in tanks)	522	27%	134	8%	-	-
ATEX (explosieveiligheid) ²	41	2%	38	2%	33	2%
Brandbeveiliging ³	15	1%	42	3%	-	-
Maatregelen	23	1%	39	2%	61	4%
Wabo/milieu	17	1%	15	1%	19	1%
Scenario	67	4%	76	5%	82	5%
Overig: - bedrijfsbrandweer - QRA en MRA - Stoffenlijst - PDCA - restcategorie, divers (o.a. arbeidsomstandigheden, veiligheidsrapport, opslag)	140	7%	137	8%	101	6%
Totaal	1880	100%	1658	100%	1703	100%

In de programmatische opzet van de BRZO-inspecties wordt per bedrijf bepaald welke onderdelen in het betreffende jaar worden geïnspecteerd. Voor elk bedrijf wordt een meerjaren-inspectieplan opgesteld. Dit plan bevat de inspectiethema's voor het betreffende bedrijf over een periode van vijf jaar. Binnen de vijfjaarscyclus moeten alle VBS-elementen tenminste eenmaal zijn beoordeeld. Deze programmatische aanpak is terug te zien in onderstaande figuur 4.

² Explosieveiligheid is daarnaast opgenomen in andere VBS-elementen zoals VBS-c en d en in Tankopslag PGS29.

³ In voorgaande jaren is brandbeveiliging meegenomen als onderdeel van element VBS-f. Dit verklaart het verschil tussen 2012 en 2011 voor wat betreft de beoordelingen op brandbeveiliging.

Figuur 4: Beoordelingen op de VBS-elementen en de overige thema's in 2013 (procentuele verdeling).

In 2013 is veelvuldig geïnspecteerd op de opslag van brandstoffen in tanks. De beoordelingen van PGS29 opslagtanks komen voort uit het eerder genoemde inspectieproject tankopslag. Daarna komt het VBS-element c (identificatie van gevaren en beoordelen van risico's) het meest naar voren. Dit komt overeen met de bevindingen uit 2011 en 2012.

4. Naleving van het BRZO'99

4.1 Inleiding

Tijdens een inspectie licht het inspectieteam specifieke onderdelen van het BRZO'99 door met focus op het functioneren van het VBS. De insteek is zowel systeemgericht als maatregelgericht waarin de aanwezigheid en betrouwbaarheid van voorzieningen wordt getoetst. Voor de oordeelsvorming maakt het inspectieteam gebruik van een waarderingsschaal, zodat bevindingen zoveel mogelijk gelijkwaardig worden beoordeeld. Het eindoordeel blijft maatwerk van het inspectieteam. De inspectiebevindingen worden in de gemeenschappelijke inspectieruimte (GIR) uitgewerkt en naar het bedrijf toe gerapporteerd in de vorm van één gezamenlijk inspectierapport, waarin ook de eventueel geconstateerde overtredingen zijn weergegeven. Het inspectierapport wordt conform een landelijk format opgeleverd. Volgens de landelijke afspraak dient het inspectierapport uiterlijk 8 weken na de zogenaamde close out - het afsluitend overleg aan het einde van de inspectie – te worden verzonden.

4.2 Naleving door de bedrijven in 2013

Van de 363 BRZO-bedrijven die in 2013 zijn geïnspecteerd zijn bij 129 bedrijven (36%) geen overtredingen zijn geconstateerd. Van deze bedrijven is vastgesteld dat zij de regelgeving naleven op die onderdelen die in de inspectie zijn gecontroleerd. Over de onderdelen die in 2013 niet in de inspectie aan bod zijn gekomen kan geen uitspraak worden gedaan.

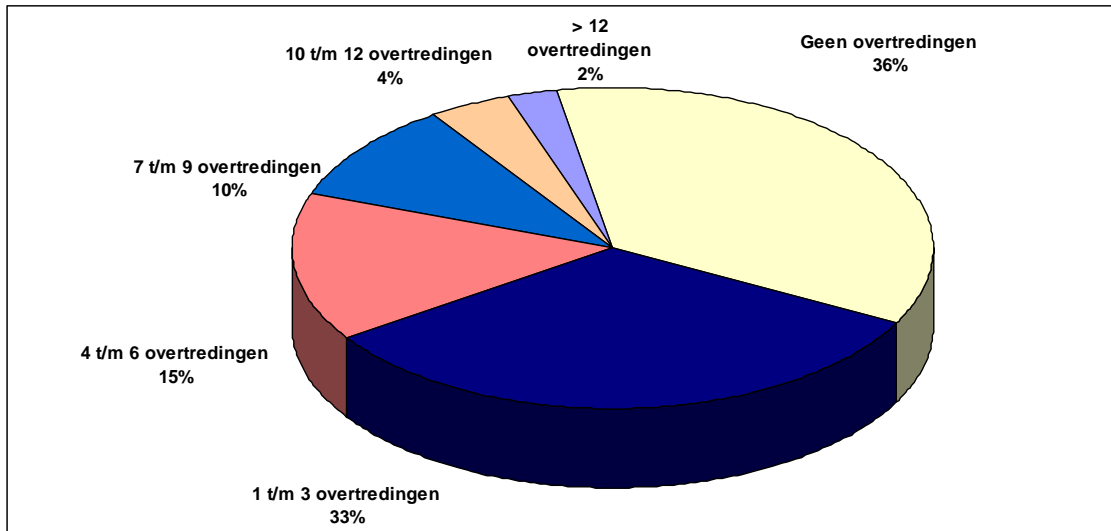
In 2013 zijn bij 234 bedrijven overtredingen vastgesteld. Uit de beschikbare informatie is een totaal van 1097 veiligheidsgerelateerde overtredingen geteld. Het gaat om een totaal van verschillende aard en uiteenlopende ernst: van lichte administratieve tekortkomingen tot tekortkomingen die mogelijk kunnen leiden tot onveilige situaties. De ernst van overtreding is over 2013 achteraf beoordeeld. Zie hiervoor paragraaf 5.3 van deze rapportage. Het aantal overtredingen per bedrijf loopt uiteen, zoals in tabel 4 is te zien. In de tabel is tevens een vergelijking met 2012 gemaakt. Er zijn minder bedrijven zonder overtredingen dan in 2012, en meer bedrijven met meer dan 7 overtredingen dan in 2012.

Tabel 4: Aantal overtredingen per bedrijf, uitgesplitst in VR-plichtige en PBZO-plichtige bedrijven in 2013 en 2012.

Aantal overtredingen	Aantal VR-bedrijven (2013)	Aantal PBZO-bedrijven (2013)	Aantal bedrijven (2013)	Percentage van het totaal aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven (2012)	Percentage van het totaal aantal geïnspecteerde bedrijven (2012)
Geen	65	64	129	36%	158	43%
1 t/m 3	85	34	119	33%	120	33%
4 t/m 6	37	17	54	15%	50	14%
7 t/m 9	24	13	37	10%	22	6%
10 t/m 12	8	7	15	4%	6	2%
meer dan 12	9	0	9	2%	9	2%
Totaal	228	135	363	100%	365	100%

Figuur 5: Bedrijven met een bepaald aantal overtredingen (procentuele verdeling) in 2013

4.3 Onderwerpen waarop overtredingen zijn vastgesteld

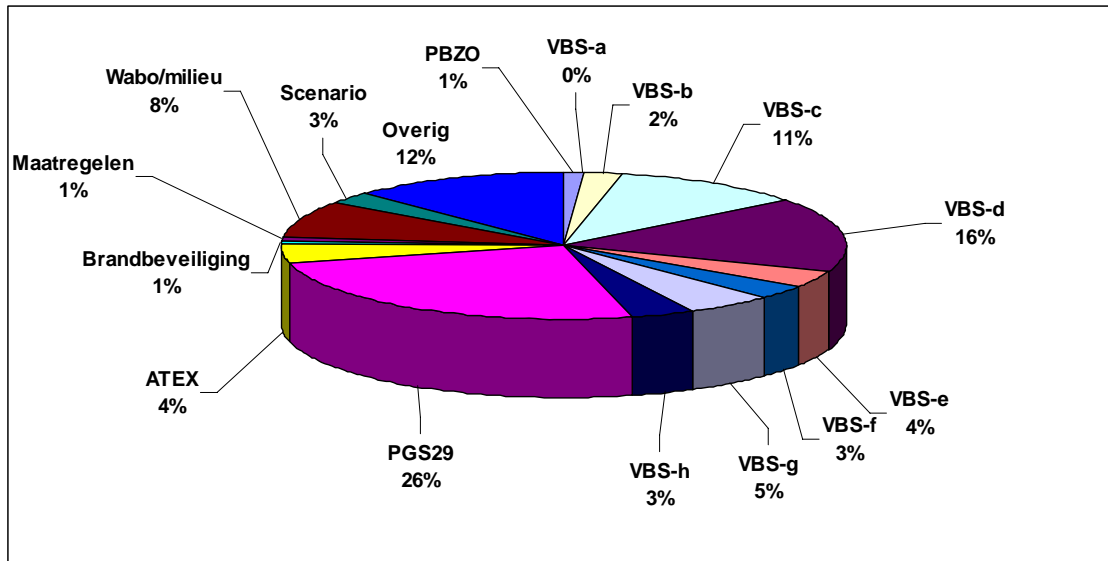
In tabel 5 wordt het aantal overtredingen per inspectieonderwerp in 2013 vergeleken met 2012. De procentuele resultaten in 2013 staan grafisch weergegeven in figuur 6. Van de VBS-elementen worden de meeste overtredingen vastgesteld op PGS29. Dat is niet verwonderlijk, omdat hierop extra is gecontroleerd in 2013. Daarna worden op VBS-element d (beheersing van de uitvoering) de meeste overtredingen vastgesteld (16%).

Tabel 5: Overtredingen op de beoordeelde VBS-elementen en overige thema's.

Onderwerp	Aantal overtredingen 2013	Percentage 2013	Aantal overtredingen 2012	Percentage 2012
PBZO (preventiebeleid)	11	1%	24	3%
VBS-a: Preventiebeleid en het algemene beheerssysteem	2	0,2%	8	1%
VBS-b: Organisatie en de werknemers	25	2%	18	2%
VBS-c: Identificatie van de gevaren en beoordeling van risico's zware ongevallen	120	11%	110	13%
VBS-d: Beheersing van de uitvoering	178	16%	157	18%
VBS-e: Wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen	43	4%	45	5%
VBS-f: Planning voor noodsituaties	33	3%	30	3%
VBS-g: Toezicht op de prestaties	55	5%	28	3%
VBS-h: Audits en beoordeling	38	3%	40	5%
Opslag PGS29 (brandstoffen in tanks)	274	25%	143	16%
ATEX (explosieveiligheid)	48	4%	44	5%
Brandbeveiliging	6	1%	36	4%
Maatregelen	12	1%	47	5%
Wabo/milieu	86	8%	25	3%
Scenario	30	3%	22	3%

Overig:				
- bedrijfsbrandweer 17				
- QRA en MRA 15				
- Stoffenlijst 7				
- PDCA 3				
- Restcategorie, divers 94	136	12%	94	11%
Totaal	1097	100%⁴	871	100%⁵

Figuur 6: Overtredingen op de VBS-elementen en overige thema's (procentuele verdeling).

4.4 Openstaande overtredingen uit 2012

Voorafgaand aan deze monitor is geïnventariseerd of de openstaande overtredingen uit 2012 ongedaan waren gemaakt. De monitor 2012 liet zien dat op het moment van peilen, namelijk 1 maart 2013, nog 487 overtredingen uit 2012 (verdeeld over 135 bedrijven) niet aantoonbaar waren opgeheven. De status van deze overtredingen is wederom gepeild op 1 maart 2014. Dit levert de volgende gegevens op:

Tabel 6: Openstaande overtredingen uit 2012, status op 1 maart 2014

Status van openstaande overtredingen 2012 op 1 maart 2014	Aantal overtredingen	Percentage
Opgeheven	397	82%
Niet opgeheven, vervolg handhaving ingezet/hersteltermijn op 1 maart 2014 niet verstreken	31	6%
Hersteltermijn verstreken, hercontrole moet nog plaatsvinden	18	4%
Anders (beroepsprocedure, handhaving opgeschort i.v.m. stillegging, geen BRZO overtreding)	41	8%
Totaal	487	100%

Uit de tabel is af te leiden dat 397 overtredingen (82%) van de op 1 maart 2013 nog openstaande overtredingen over 2012, op 1 maart 2014 waren opgelost. Er waren 31 overtredingen niet

⁴ Door afronding kan dit 1% verschil geven.

⁵ Door afronding kan dit 1% verschil geven.

opgeheven (6%). Op deze overtredingen is een vervolg aan de handhaving gegeven, bijvoorbeeld door het opleggen van een eis, het innen van de dwangsom, het opleggen van een proces verbaal of het toepassen van bestuursdwang. Over de rest van de overtredingen kon nog geen uitsluitel worden gegeven omdat de hersteltermijn verstreken is en hercontrole nog moet plaatsvinden (4%) of vanwege andere redenen (8%).

De monitor 2013 beschrijft de overtredingen die in het kalenderjaar 2013 zijn geconstateerd. De nog openstaande overtredingen uit 2012, zoals weergegeven in tabel 6, worden in dit rapport verder buiten beschouwing gelaten.

5. Handhaving door het bevoegd gezag

5.1 Inleiding

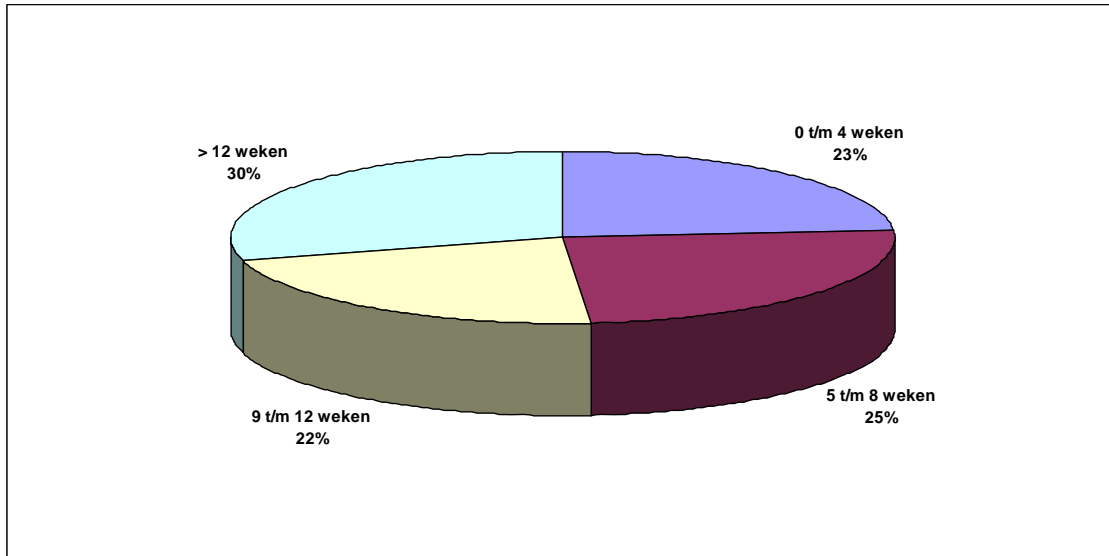
Bij overtredingen is het de taak van het bevoegd gezag om richting het bedrijf passende handhaving in te zetten met als doel de overtredingen op te heffen. De bevoegdheid om te handhaven op het besluit beperkt zich tot die bepalingen die zijn gebaseerd op de onderliggende wet waarin de bevoegdheid is geregeld. In de praktijk handhaven bevoegde instanties direct op het besluit of op de onderliggende wet dan wel op de vergunning.

5.2 Aanschrijven van het bedrijf

Het handhavingstraject start doorgaans met het verzenden van een brief waarmee het bevoegd gezag het bedrijf sommeert om een overtreding binnen een bepaalde termijn ongedaan te maken. In de praktijk zal de handhaving na het verzenden van het inspectierapport in gang worden gezet, tenzij direct ingrijpen vanuit het oogpunt van risico's noodzakelijk is. Een waarschuwing valt juridisch gezien niet onder het begrip 'handhaving'. Een ambtelijke waarschuwing werkt vaak effectief, waardoor het niet nodig is om over te gaan op bestuursrechtelijke of strafrechtelijke middelen. In deze monitor maakt de waarschuwing aan het bedrijf onderdeel uit van het handhavingstraject.

Figuur 7 geeft een beeld van de termijnen waarop bedrijven, berekend vanaf de datum van de close out, zijn aangeschreven met een brief.

Figuur 7: Verzendtermijnen voor de handhavingsbrief, berekend vanaf de datum van de close out (procentuele verdeling).

Uit figuur 7 is af te leiden dat 48% van de handhavingsbrieven binnen 8 weken na de close out is verstuurd. Deze termijn komt overeen met de landelijk afgesproken termijn voor het verzenden van het inspectierapport. In de praktijk kan de handhavingsbrief langer op zich laten wachten als een extra stap in de behandeling nodig is. Te denken valt aan het inwinnen van advies van een ander bestuursorgaan of de situatie waarin de bevoegdheid tot handhaving bij een andere dan de uitvoerende dienst is belegd. Ook kan de handhaving vertraging oplopen door wettelijke zienswijzen of bezwaar-/beroepsprocedures. Er bestaat geen inzicht in hoeverre voornoemde redenen hebben bijgedragen aan de termijnoverschrijdingen. Bedrijven worden overigens al eerder op de hoogte gesteld van de tekortkomingen. In de close out worden de bevindingen op hoofdlijnen

teruggekoppeld en wordt, voor zover op dat moment mogelijk, aangegeven wat de vervolgsacties vanuit de afzonderlijke toezichthouders zullen zijn. Hierbij komen op zijn minst mogelijke handhavingsszaken aan de orde.

Van de eventuele handhavingssacties wordt daarbij gecommuniceerd dat de terugkoppeling in de fase van de close out nog niet volledig kan zijn.

5.3 Ernst van de overtredingen

De landelijke handhavingstrategie BRZO is eind 2013 vastgesteld. Deze handhavingstrategie kent drie categorieën waarmee onderscheid wordt gemaakt naar ernst van de overtredingen. De overtredingen worden daarbij ingedeeld in relatie tot de risico's op een zwaar ongeval en/of de escalatie van scenario's. Vanaf 1 januari 2014 passen de inspectieteams deze strategie toe.

In 2013 hebben de inspectieteams al zoveel mogelijk geanticipeerd op de landelijke handhavingstrategie BRZO en de handhavinginzet hierop afgestemd in afwachting van (bestuurlijke) vaststelling van de strategie en de benodigde aanpassingen in de gemeenschappelijke inspectieruimte. Die aanpassingen in de inspectieruimte zijn in januari 2014 gerealiseerd, waardoor pas vanaf januari 2014 de categorie van de overtreding kan worden geregistreerd. Er is daarom gekozen om alle 2013 overtredingen voor zover mogelijk achteraf in te delen in één van de drie categorieën van de handhavingstrategie. De verdeling naar ernst van de overtredingen is gebaseerd op de verschillende handhavinginstrumenten die zijn ingezet in de eerste handhavingssactie door de toezichthouders. Deze is te vinden in tabel 7 en figuur 8.

Tabel 7: Ingeschatte ernst van de overtredingen in 2013

Categorie	Soort handhaving	%	Status overtreding
1: Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	Stillegging + proces verbaal, of Bestuursdwang + aangifte	<1%	- Dreiging weggenomen: 100% - Overtreding opgeheven: 91% - Overtreding nog niet structureel opgeheven, wel afdoende tijdelijke maatregelen: 9%
2: Verhoogde dreiging zwaar ongeval, maar niet onmiddellijk	Exploitatieverbod +proces verbaal, bestuurlijke boete + dwangsom, eis ter naleving, of dwangsom	44%	- Overtreding opgeheven: 43% - Hersteltermijn nog niet verstreken: 22% - Termijn verstreken, hercontrole moet nog plaatsvinden: 31% - Niet tijdig opgeheven, vervolg (verzwaarde) handhaving: 4%
3: Zeer geringe dreiging zwaar ongeval	Waarschuwingbrief of eis ter naleving	55%	- Overtreding opgeheven: 43% - Hersteltermijn nog niet verstreken: 28% - Termijn verstreken, hercontrole moet nog plaatsvinden: 29% - Niet tijdig opgeheven, vervolg (verzwaarde) handhaving: 0,4%

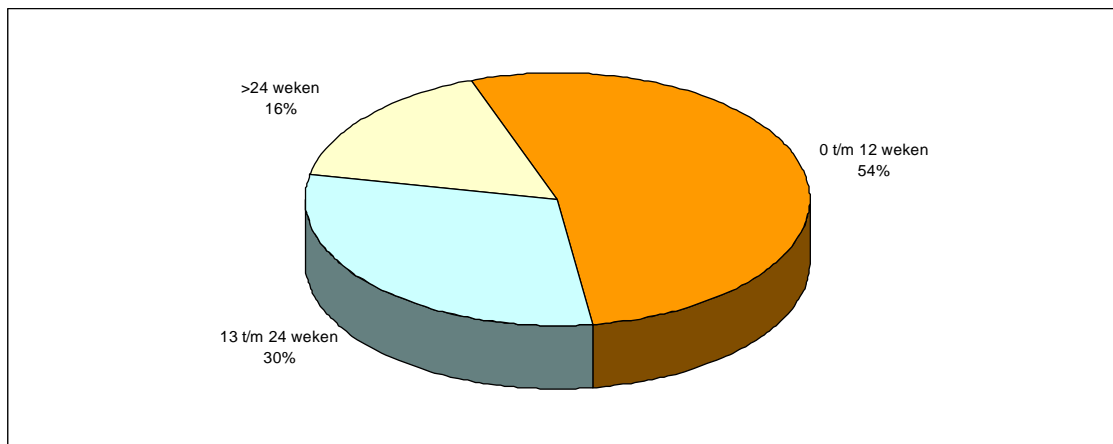
Figuur 8: Ernst van de overtredingen.

5.4 Hersteltermijnen

In het bestuursrechtelijk spoor worden termijnen gesteld voor het opheffen van de overtreding. De gestelde termijn is mede afhankelijk van de tijd die redelijkerwijs nodig is voor het ontwikkelen en implementeren van de herstelmaatregel(en). Het bevoegd gezag zal met in achtneming van de handhavingsstrategie en de risicocategorie van de overtreding, een passende termijn kiezen. Figuur 9 laat zien, voor de situaties waarin het herstel van de overtreding is gekoppeld aan een termijn, welke termijnen in eerste instantie zijn opgelegd. De termijn is berekend vanaf de verzenddatum van de handhavingsbrief.

Figuur 9: Gehanteerde hersteltermijnen (procentuele verdeling).

Van de opgelegde hersteltermijnen is 83% korter dan 24 weken. In geval van een hersteltermijn langer dan 24 weken worden verplichtingen/nadere eisen opgelegd in samenhang met een voortgangsrapportage van de getroffen maatregelen door het bedrijf. Op het moment dat het bevoegd gezag constateert dat herstel binnen de termijn onvoldoende is gerealiseerd, kan deze

besluiten de termijn te verlengen of nadere eisen stellen indien de staat van veiligheid dit vereist. In een aantal gevallen is geen hersteltermijn gegeven, omdat de overtreding al eerder was opgeheven of omdat er sprake was van een stillegging of exploitatieverbod. Deze zijn niet opgenomen in figuur 9 (waarbij ook de onbekende hersteltermijnen en “niet opgestarte trajecten” niet zijn opgenomen).

5.5 Status overtredingen op 1 maart 2014

Met behulp van de informatie uit de GIR en de informatie opgevraagd bij de bevoegde instanties, is bepaald of de overtredingen op 1 maart 2014 waren opgeheven of niet.

Van de 1097 overtredingen die in 2013 zijn vastgesteld waren er op de peildatum 413 (38%) opgeheven. Na beoordeling door het bevoegd gezag bleken er 33 overtredingen (3%) niet of niet volledig te zijn opgeheven. Van de overige 651 overtredingen (59%) kon op de peildatum geen uitsluitsel worden gegeven over de situatie. Dit komt onder meer doordat de hersteltermijn niet was verlopen (18 %) of omdat er nog een beoordeling van de herstelactie van het bedrijf door het bevoegd gezag moest plaats vinden (22%). Niet uitgesloten is dat het ook kan zijn dat de gegevens van de nacontrole nog niet beschikbaar waren op de peildatum.

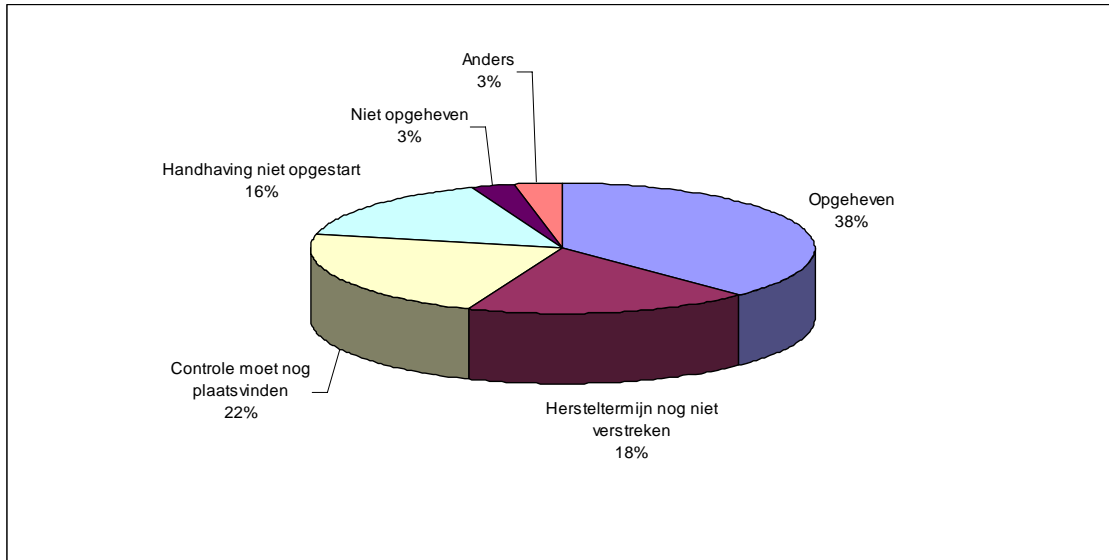
Voor 16% van de overtredingen was de handhaving nog niet gestart of is van handhaving afgezien. Dit betekent dat bedrijven met het inspectierapport wel op de hoogte zijn gesteld van de overtredingen, maar dat ze nog niet zijn aangeschreven met een handhavingsbrief. Het kan dus zijn dat overtredingen in de praktijk wel zijn beëindigd, maar dat dit op 1 maart 2014 nog niet met een beoordeling door het bevoegd gezag kon worden bevestigd. Dit geldt voor meer dan de helft van alle overtredingen.

Tabel 8: Status van alle overtredingen op 1 maart 2014

Status	Aantal overtredingen	Percentage 2013	Percentage 2012
Opgeheven	413	38%	44%
Niet opgeheven	33	3%	4%
Hersteltermijn is nog niet verstreken	202	18%	26%
Hersteltermijn is verstreken, maar beoordeling door het bevoegd gezag moet nog plaatsvinden	245	22%	18%
Handhaving is niet gestart	172	16%	8%
Anders	32	3%	
Totaal	1097	100% ⁶	100%

⁶ Door afronding kan dit 1% verschil geven

Figuur 10: Status van alle overtredingen op 1 maart 2014

Uit tabel 8 is af te leiden dat 6% minder overtredingen op de peildatum waren opgeheven dan in 2012 het geval was.

Tabel 8 en figuur 10 geven een totaalbeeld van alle overtredingen weer. In de tabellen 9 en 10 is een onderverdeling gemaakt in overtredingen die op 1 maart 2014 al waren beoordeeld door het bevoegd gezag en overtredingen waarbij dit nog niet was gebeurd. Daarmee wordt de invloed van de verschillende meetmomenten geëlimineerd.

Tabel 9: Status op 1 maart 2014 van overtredingen die zijn beoordeeld door het bevoegd gezag

Overtredingen beoordeeld door het bevoegd gezag	Aantal overtredingen 2013	Percentage 2013	Percentage 2012
Opgeheven	413	93%	92%
Niet opgeheven	33	7%	8%
Totaal	446	100%	100%

Tabel 10: Status op 1 maart 2014 van overtredingen die niet zijn beoordeeld door het bevoegd gezag

Overtredingen nog niet beoordeeld door het bevoegd gezag	Aantal overtredingen 2013	Percentage 2013	Percentage 2012
Hersteltermijn is nog niet verstreken	202	31%	49%
Hersteltermijn is verstreken, maar controle door het bevoegd gezag moet nog plaatsvinden	245	37%	35%
Handhaving is niet gestart	172	27%	16%
Anders	32	5%	
Totaal	651	100%	100%

Uit tabel 9 volgt, dat van de overtredingen die zijn beoordeeld door het bevoegd gezag, 93% was opgeheven. Tabel 10 laat ten opzichte van 2012 een toename zien in het percentage overtredingen van de categorie "handhaving niet gestart".

5.6 Opgvolging niet opgeheven overtredingen

Er zijn 33 niet opgeheven overtredingen geconstateerd verdeeld over 11 bedrijven. Hiervan vallen 3 bedrijven onder de PBZO-categorie en 8 onder de VR-categorie. Tegen de overtredingen lopen verschillende handhavingprocedures.

Dit bestaat enerzijds uit een inzet tot handhaving waarbij:

- 1 dwangsomprocedure is afgerond en de dwangsom is gevorderd (indien de overtreding nog steeds niet is hersteld zal de handhaving worden voortgezet);
- tegen 3 overtredingen vervolg handhaving is ingezet en anderzijds een procedureel traject waarbij:
  - een bezwaarprocedure loopt tegen 10 overtredingen;
  - een nieuw hersteltermijn is gegeven voor 7 overtredingen;
  - een advies aan het Wabo bevoegd gezag is gegeven inzake 10 overtredingen;
  - in overleg met het betreffende bedrijf 2 overtredingen zijn vastgesteld.

De resultaten zijn weergegeven in tabel 11.

Tabel 11: Vervolgacties bevoegd gezag op niet opgeheven overtredingen in 2013 (peildatum 1 maart 2014)

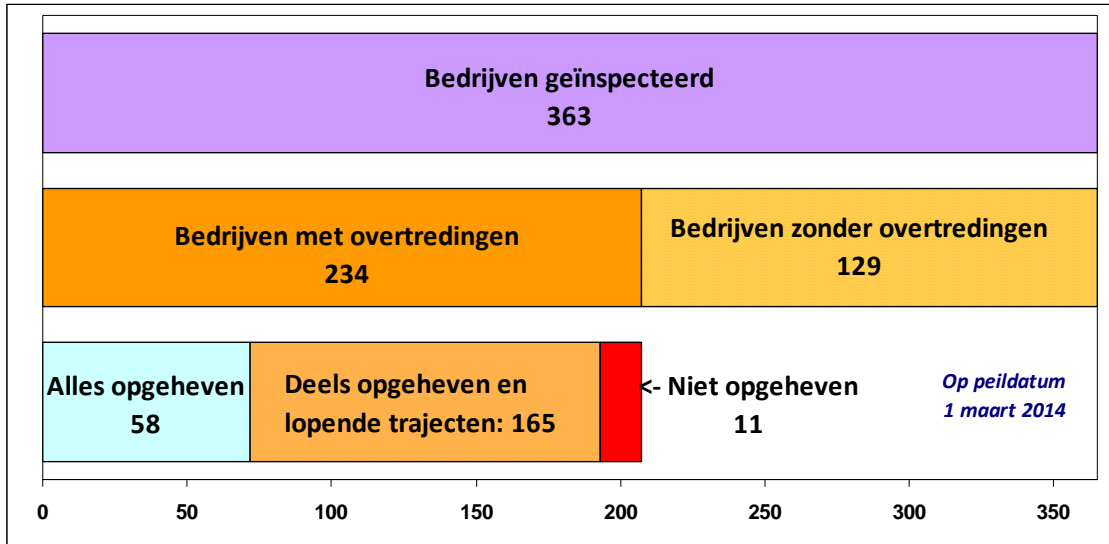
Vervolg op niet opgeheven overtredingen	Instrument/actie
Vervolg of voortzetting handhaving 4	3 overtredingen vervolg handhaving 1 inning last onder dwangsom of ander sanctiemiddel
Ander traject 29	10 bezwaarprocedure loopt 7 nieuwe hersteltermijn gegeven 10 overtredingen advies naar gemeente 2 overtredingen in overleg met bedrijf

6. Resultaten op bedrijfsniveau

Uit een totaal van 405 bedrijven zijn 363 bedrijven geïnspecteerd (90%). Van de 363 geïnspecteerde bedrijven zijn bij 234 bedrijven overtredingen geconstateerd (64%). Hiervan hebben 165 bedrijven (45%) de overtreding deels ongedaan gemaakt of de hersteltermijnen zijn nog niet verstreken. Bij 11 bedrijven (3%) is vastgesteld dat de overtredingen allemaal nog niet zijn opgeheven.

Bij 58 bedrijven (16%) zijn alle overtredingen opgeheven. Dit resulteert, samen met de 129 bedrijven (36%) waarbij geen overtredingen zijn geconstateerd, dat er bij 186 bedrijven (51%) geen overtredingen (meer) zijn.

Figuur 11: Resultaten op bedrijfsniveau

7. Conclusies

De monitor 2013 laat, in vergelijking met de monitor van 2012, meer overtredingen zien. Een paar significante verschillen die hierin opvallen zijn:

1. De themagerichte inspectie op de PGS 29 (opslag brandbare vloeistoffen in verticale tanks) komt duidelijk tot uiting in de cijfers. Van de in totaal 1880 beoordelingen waren er 522 (27%) gericht op PGS 29. In 2012 waren dit er nog 134 (8%).
2. De naleving van de in totaal 363 geïnspecteerde bedrijven scoort slechter dan in 2012. Bij 36% van de geïnspecteerde bedrijven zijn geen overtredingen geconstateerd tegenover 43% in 2012.
Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:
  - Meer geconstateerde overtredingen op PGS29 (25% ten opzichte van het totaal aantal overtredingen, terwijl dit in 2012 nog 16% was), dit is terug te voeren op het inspectieproject tankopslag.
  - Meer geconstateerde overtredingen op Wabo/milieu (8% ten opzichte van het totaal aantal overtredingen, terwijl dit in 2012 nog 3% was).
3. Bij 177 bedrijven (49%) zijn de overtredingen op 1 maart 2014 nog niet geheel opgeheven. Het totaal aantal geconstateerde overtredingen is ten opzichte van 2012 toegenomen (1097 in 2013 tegenover 871 in 2012). Deze overtredingen zijn geconstateerd bij een groter percentage van de bedrijven dan in 2012. Dat betekent dat in totaal 65% van de bedrijven in meer of mindere mate de artikelen van de BRZO heeft overtreden in 2013, ten opzichte van 57% in 2012. Een mogelijke reden hiervoor is dat door de themagerichte inspecties op PGS 29 er meer overtredingen op dit aspect zijn geconstateerd in vergelijking met reguliere inspecties. Inspectiediensten zijn strikter gaan controleren en constateren daardoor meer overtredingen.
4. Het aantal overtredingen waartegen op 1 maart 2014 nog niet is opgetreden is 16%. Dat is een groter aandeel dan de 8% op 1 maart 2013.

In deze monitoringsrapportage is een aanzet gemaakt om ook de ernst van de overtreding in te schatten. Een voorzichtige duiding laat zien dat minder dan 1% van de 1097 vastgestelde overtredingen (bron: tabel 7) als zeer ernstig is aangemerkt (categorie 1), 44% van de overtredingen viel in categorie 2 (verhoogde dreiging zwaar ongeval, maar niet onmiddellijk) en 55% van de overtredingen is aan te merken als categorie 3 (zeer geringe dreiging zwaar ongeval). Tegen alle overtredingen in categorie 1 is adequaat opgetreden waardoor de onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval is weggenomen. In geval van een verhoogde dreiging, niet zijnde onmiddellijk (categorie 2), is in 44% van de gevallen de overtreding opgeheven. In 4% van de overtredingen categorie 2 (dit betreft 19 overtredingen) zijn verzwaarde handhavingsacties ingezet omdat de overtreding niet tijdig was opgeheven. Bij de categorie 3 overtredingen bleken verzwaarde handhavingsacties nodig bij 0,4% (2 overtredingen).

Het naleefgedrag op zich is niet maatgevend voor de veiligheid van het bedrijf. Desondanks duiden overtredingen op onvoldoende borging van het beheersen van de risico's. Van de betrokken bedrijven en overheden worden de nodige inspanningen verlangd om de prestaties te verbeteren.

De conclusies zijn gebaseerd op de in de Gemeenschappelijke Inspectieruimte (GIR) gerapporteerde inspectieresultaten. De resultaten van de monitoringsrapportage 2012 zijn ter vergelijking in het rapport ernaast gezet.

Bijlage 1: Begrippen en afkortingen

Beoordeling (in het kader van de inspectie)	Bevindingen worden beoordeeld. Bij de beoordeling kunnen naar keuze van het kernteam de drie beoordelingsgrondslagen (gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd) worden gehanteerd. Op elke grondslag wordt de waardering met de vierpuntsschaal toegepast. De uitkomst van de beoordeling kan leiden tot het kenmerken van de bevinding als een overtreding of niet.
Beoordelingsgrondslagen	In de inspectiemethode worden drie beoordelingsgrondslagen onderscheiden: - gedocumenteerd; er is sprake van een deugdelijke en volledige beschrijving: - deugdelijk: helder, inzichtelijk, goed leesbaar, actueel; - volledig: alle relevante aspecten zijn benoemd. - geschikt (passend); technische onderdelen voldoen aan de stand van de veiligheidstechniek (voor zover dat redelijkerwijze verlangd kan worden) en zijn passend voor de aangetroffen situatie; - geïmplementeerd; er wordt gewerkt zoals beschreven is. Er is sprake van een goed functionerende managementloop en verbeteractiviteiten op alle onderdelen zijn structureel en onlosmakelijk met de bedrijfsvoering verbonden. E.e.a. gebaseerd op toelichting T12 'Uitwerking waarderingsschaal' van LAT RB.
BRZO'99	Besluit risico's zware ongevallen 1999 Dit besluit is de Nederlandse implementatie van de Europese Seveso II-richtlijn. Het BRZO '99 integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, externe veiligheid en rampenbestrijding in één juridisch kader. Doelstelling is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het besluit stelt hiertoe eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Daarnaast wordt in het besluit de wijze geregeld waarop de overheid daarop moet toezien.
BRZO-bedrijf	Bedrijf dat onder de werkingsfeer van het BRZO '99 valt.
Close out meeting	Afsluitend overleg aan het einde van de inspectie waarin het kernteam aan het bedrijf verslag doet van de uitgevoerde inspectie. Bij dit overleg komt het verloop van de inspectie aan de orde, worden op hoofdlijnen de bevindingen teruggekoppeld en wordt, voor zover dat op dat moment al mogelijk is, al aangegeven wat de vervolgacties vanuit de afzonderlijke toezichthouders zullen zijn. Hierbij komen op zijn minst mogelijke handhavingzaken aan de orde. Van de eventuele handhavingzaken wordt daarbij aangegeven dat de terugkoppeling in deze fase nog niet volledig kan zijn.
Gevaarlijke stoffen	Stoffen, mengsels of preparaten, genoemd in bijlage I, deel 1, of behorend tot een categorie als genoemd in bijlage I, deel 2, en aanwezig als grondstof, product, bijproduct, residu of tussenproduct, met inbegrip van stoffen, mengsels of preparaten waarvan redelijkerwijs kan worden

	verwacht dat zij door het onbeheersbaar worden van een industrieel chemisch proces ontstaan (Bron: art 1, sub b BRZO '99).
Inspectierapport	Rapport van een inspectie waarin de informatie tot op een zodanig niveau is opgenomen dat het kan dienen als verslag van de inspectie onder andere ten behoeve van komende vervol- en initiële inspecties bij het bedrijf. Het rapport dient tevens om het bedrijf te voorzien van informatie over het verloop van de inspectie en over de resultaten ervan in de zin van bevindingen en overtredingen en dient om aan te geven wat de voor het bedrijf eventuele vervolprocessen (zoals handhaving) zullen zijn.
Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR)	De Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR) is een online inspectiedatabase waarmee kernteams gezamenlijk een inspectie kunnen voorbereiden, inspectieresultaten kunnen vastleggen en afronden met een gezamenlijk inspectierapport.
Inspectieteam	De inspecties worden uitgevoerd door een kernteam van inspecteurs, overwegend bestaande uit 3 of 4 inspecteurs afkomstig van het bevoegd gezag Wabo, de Inspectie SZW en het bevoegd gezag Wet veiligheidsregio's.
Maatlat	De Maatlat bestaat uit de criteria voor de kwaliteit van inspecteurs en van organisaties waaraan ten minste voldaan moet zijn om de BRZO-taken adequaat te kunnen uitvoeren.
Meerjaren-inspectieplan (MIP)	Een ambtelijk op te stellen plan waaruit blijkt hoe de inspecties in het kader van het BRZO '99 voor een bepaald bedrijf gedurende een periode van vijf jaar worden ingericht. Het plan bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspecties.
PBZO-bedrijf	Een BRZO-bedrijf dat tussen de lage en hoge drempelwaarde van het BRZO '99 zit en niet verplicht is een VR op te stellen.
PGS-richtlijn	Richtlijn voor de opslag van gevaarlijke stoffen. Er zijn verschillende richtlijnen. PGS29 richt zich op de opslag van brandstoffen in bovengrondse verticale cilindrische tanks.
VBS	Veiligheidsbeheerssysteem dat dient ter uitvoering en ter vaststelling van het Preventiebeleid Zware Ongevallen
VBS-elementen	Het VBS bestaat uit zeven elementen (b t/ h) en een onderdeel waarin de koppeling wordt beschreven tussen het algemene beheerssysteem, het VBS en het preventiebeleid (a).
VBS-a	Die onderdelen van het algemene beheerssysteem waartoe de organisatorische structuur, de verantwoordelijkheden, de gebruiken, de procedures, de procédés en de hulpmiddelen behoren welke het mogelijk maken het beleid ter voorkoming van zware ongevallen te bepalen en uit te voeren.
VBS-b	De organisatie en de werknemers: de taken en verantwoordelijkheden van de werknemers die op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de risico's van zware ongevallen zijn betrokken, het onderkennen van de behoeften aan opleiding van die werknemers, de organisatie van die opleiding en de deelname daaraan door de werknemers en de in de inrichting werkzame werknemers van aannemers en onderaannemers.

VBS-c	De identificatie van de gevaren en de beoordeling van de risico's van zware ongevallen: de vaststelling en de toepassing van procedures voor de systematische identificatie van de ongewenste gebeurtenissen die tot zware ongevallen kunnen leiden die zich bij normale en abnormale werking kunnen voordoen en de beoordeling van de kans op en de omvang van die ongevallen.
VBS-d	De beheersing van de uitvoering: de vaststelling en de toepassing van procedures en instructies voor de beheersing van de veiligheid van de bedrijfsvoering, met inbegrip van het onderhoud van de installaties en de tijdelijke onderbrekingen.
VBS-e	De wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen: de vaststelling en de toepassing van procedures voor de planning van wijzigingen met betrekking tot de inrichting of onderdelen daarvan dan wel met betrekking tot het ontwerpen van een nieuw procédé.
VBS-f	De planning voor noodsituaties: de vaststelling en de toepassing van procedures voor de systematische identificatie van noodsituaties alsmede voor het uitvoeren, beoefenen en toetsen van de noodplannen en de daartoe strekkende opleiding van de betrokken werknemers. De opleiding geldt voor de werknemers van de inrichting, met inbegrip van de in de inrichting werkzame werknemers van aannemers en onderaannemers.
VBS-g	Het toezicht op de prestaties: de vaststelling en de toepassing van procedures voor de permanente beoordeling van de inachtneming van de doelstellingen van het beleid ter voorkoming van zware ongevallen en van het veiligheidsbeheerssysteem, alsmede de invoering van regelingen voor onderzoek en correctie bij het niet in acht nemen daarvan. Tot deze procedures behoren het systeem voor de melding van zware ongevallen en bijna-ongevallen, met name die waarbij de beschermende maatregelen hebben gefaald, het onderzoek daarnaar en de nazorg, een en ander op grond van de ervaringen uit het verleden.
VBS-h	Audits en beoordeling: de vaststelling en de toepassing van procedures voor de systematische periodieke evaluatie van het beleid ter voorkoming van zware ongevallen en van de doel-treffendheid en de deugdelijkheid van het veiligheidsbeheers-systeem alsmede voor de met documenten gestaafde analyse door de directie van de resultaten van het gevoerde beleid, van het veiligheidsbeheerssysteem en van de actualisering daarvan
VR-bedrijf	Een VR-bedrijf is een BRZO-bedrijf dat boven de hoge drempelwaarde van het BRZO '99 komt en is verplicht een veiligheidsrapport op te stellen.
Waarderingschaal	De waarderingschaal verbindt het oordeel goed, redelijk, matig of slecht aan de beoordelingsgronddslagen gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd. Voor technische zaken is er een andere waarderingschaal dan voor organisatorische zaken.